

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНА СТАТИСТИЧЕСКА

ФОРМА М (*Form M*) - ИЗРАЗХОДВАНО ГОРИВО И ИЗВЪРШЕНИ ПРЕВОЗИ –

ВЪЗДУШНИ ПРЕВОЗВАЧИ

I. ОТЧЕТНИ ДАННИ

В отчетна статистическа форма М въздушните превозвачи попълват обобщени годишни данни за количеството изразходвано гориво и извършените превози с редовни и нередовни търговски полети, по типове въздухоплавателни средства, за отчетната календарна година, започваща от месец януари и приключваща с месец декември.

За целите на статистическото отчитане, всички данни, подавани с отчетна форма М, следва да се отнасят за **опериращия превозвач**, като обхващат и различните видове търговски споразумения за съвместни услуги между въздушните превозвачи: полети със споделени кодове (*code-share*), *blocked-off* чартъри*, *blocked-space* споразумения*, съвместни търговски превози и такива с наети въздухоплавателни средства. В този контекст, терминът "опериращ превозвач" се отнася до този превозвач, чийто номер на полета се използва за целите на управление на въздушното движение.

В тази форма не се включват данни за полети тип въздушно такси, търговска бизнес авиация или други полети по заявка*.

II. ОПИСАНИЕ - КОЛОНИ

Колони „a“ и „b“: Въздухоплавателни средства по типове / <i>Aircraft in fleet by type</i>	
Колона „a“: Производител, модел и серия ВС / <i>Manufacturer, model and series</i>	<ul style="list-style-type: none">• Всяко ВС в парка на въздушния превозвач се вписва чрез пълното му обозначение на производителя и модела (напр. Boeing 737-800, Airbus 320-214, Embraer ERJ1900-100 и т.н.).• Данните за всеки вид (модел) ВС се попълват на отделен ред.
Колона „b“: Код на използване на ВС / <i>Use/Version code</i>	Посочените в бележка под таблицата кодове "Р", "F" и "М" се прилагат за ВС, използвани за търговски въздушни превози и се отнасят до версията на използваното ВС – пътническа*, товарна* или комбинирана
Колони „c“, „f“, „l“: Изразходвано гориво / <i>Fuel consumed</i>	<ul style="list-style-type: none">• Попълват се данни за масата* на зареденото гориво в тонове (без разграничение по видове гориво и в цели числа) за всички ВС в парка на въздушния превозвач, по типове и по

	<p>видове превози (международни редовни*, международни нередовни*, вътрешни*).</p> <ul style="list-style-type: none"> Разходът на гориво може да бъде изчислен: <ul style="list-style-type: none"> а/ въз основа на измереното от доставчика на гориво, както е документирано в бележките за доставка или във фактурите; или б/ по данни на бордовите измервателни системи на въздухоплавателните средства. Данните следва да включват и горивото, консумирано от спомагателните силови агрегати.
<p>Колони „d“, „g“, „m“: Изпълнени тонкилометри / <i>Tonne-kilometres performed</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> За всички ВС от дадения тип в парка на въздушния превозвач се въвежда сумата от произведенията, получени при умножение на тоновете търговско затоварване (пътници, товари, поща), за които въздушният превозвач получава възнаграждение, превозени на всеки етап от полета, по изминатото разстояние за съответния етап на полета (международен или вътрешен). Данните за товарите трябва да включват превозените експресни и дипломатически пратки. Данните за пощата трябва да включват общия тонаж на кореспонденция и други предмети, предоставени за превоз от пощенските власти.
<p>За преобразуване на теглото на превозените пътници в маса, техният брой се умножава по коефициент, представляващ средната маса на пътник плюс обичайната норма багаж и свръхбагаж. Препоръчителният коефициент е 100 кг за пътник.</p> <p>За преобразуване на товарни и пощенски пратки от обем в маса се използва препоръчителен коефициент от 161 кг за куб.м.</p> <p>Ако въздушният превозвач използва други коефициенти при изчислението, различието се описва в поле "Забележки" на отчетната форма.</p>	
<p>Колони „e“, „h“, „n“: Разполагаеми тонкилометри / <i>Tonne-kilometres available</i></p>	<p>За всички ВС от дадения тип в парка на въздушния превозвач се въвежда сумата от произведенията, получени при умножение на разполагаемия тонаж за превоз на пътници, товари и поща, предоставен за продажба на всеки етап на полета, по изминатото разстояние за съответния етап на полета (международен или вътрешен), като се отчитат приложимите капацитетни ограничения от оперативен или търговски характер.</p>

	Методът за конвертиране на пътническия и товарен капацитет в тонове следва да бъде посочен в поле „Забележки“ на отчетната форма.
Колона „r“: Дял на биогориво / <i>Percent of biofuels</i>	Делът на биогоривата в общото количество заредено гориво се попълва общо за всички превози (международни и вътрешни, редовни и нередовни). Той може да бъде изчислен според записите за закупени от въздушния превозвач горива, в които са посочени частта на биомасата и нетната калорийна стойност на горивото.
Важно: В електронната форма М сборовете по колони „i - k“ (Общо по международни полети) и колони „o - q“ (Всички видове полети) се изчисляват автоматично след попълване на данните по колони „c - h“ и колони „l - n“.	

* Вж. поясненията в част III на тези методически указания.

III. ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИИ

Въздушно такси, търговска бизнес авиация – нередовни полети по заявка с кратко предизвестие за въздушен превоз на пътници, товари или поща, или всякаква комбинация от тях, срещу заплащане. Изпълняват се с по-малки въздухоплавателни средства (обикновено с не повече от 30 места), включително хеликоптери. Включват и всички позициониращи полети, необходими за предоставянето на услугата.

Blocked-off чартъри – целият капацитет на въздухоплавателното средство е блокиран за чартърни продажби за полети, публикувани като редовни, но изпълнявани като чартърни по същия или подобен маршрут и работно време.

Blocked-space споразумения – брой пътнически кресла и/или определена част от товарния капацитет на въздухоплавателно средство на един въздушен превозвач са закупени от втори въздушен превозвач за превоз на негови пътници, товари и поща.

Block-to-block – времето от момента, в който въздухоплавателното средство бъде избутано от контактна местостоянка (пътнически ръкав) или започне да рулира от отдалечена перонна местостоянка преди излитане, до момента, в който спре окончателно на контактна местостоянка (пътнически ръкав) или перонна местостоянка след кацане.

ВС в товарен вариант (код F) - въздухоплавателно средство, конфигурирано за превоз само на товари и поща.

ВС в пътнически вариант (код P) - въздухоплавателно средство, проектирано и конфигурирано основно за превоз на пътници и придружаващия ги багаж. Всички товари/поща обикновено се превозват в товарните помещения на ВС.

ВС в „Combi“ вариант (код C) – въздухоплавателно средство в конвертируем вариант, подлежащ на преоборудване за комбиниран превоз на пътници и товари на борда на ВС (често в различни конфигурации).

Редовни търговски полети – полети, планирани като редовни и извършени срещу вознаграждение, съгласно публикувано разписание, или толкова редовни или чести, че представляват разпознаваема систематична поредица, които са отворени за директни резервации от страна на гражданите; както и допълнителни полети по маршрута, предизвикани от претоварване на редовните полети от разписанието.

Нередовни търговски полети – чартърни полети и специални полети, извършвани срещу вознаграждение, различни от тези, които се отчитат като редовни полети. Включват всички позиции, свързани с blocked-off чартърни полети, и не включват полети от типа въздушно такси, търговска бизнес авиация или други платени полети по заявка.

Маса на зареденото гориво - Ако количеството заредено гориво е изразено в обемни единици (напр. литри, галони, кубични метри), това количество трябва да се преобразува в маса, като се използват действителните стойности на плътността, изразени в кг/литър и определени за приложимата температура при конкретното измерване. Ако не се използват бордовите измервателни системи на ВС, действителната плътност е тази, която е измерена от доставчика на гориво при зареждането му и е записана във фактурата за гориво или в бележката за доставка. Ако такава информация не е налична, действителната плътност се определя от температурата на горивото по време на зареждането, предоставена от доставчика на гориво или определена за летището, където се извършва зареждането на горивото, като се използват стандартни таблици за съотношението плътност - температура. Ако някоя от тези информация не е налична, се прилага само стандартният коефициент на плътност от 0,8 kg/литър. Методът на преобразуване се посочва в поле "Забележки" за отчетната форма.

Платени пътници - включва например:

- а) пътници, пътуващи по публично достъпни промоционални оферти (например "две за едно") или програми за лоялност (напр. осребряване на натрупани точки по програма за често пътуващи – *frequent flyer*);
- б) пътници, пътуващи безплатно като компенсация за отказан достъп на борда;
- в) пътници, пътуващи с корпоративни отстъпки;
- г) пътници, пътуващи с преференциални тарифи (напр. такива за държавни, моряшки, военни, младежки, студентски и др. пътувания).

Определението не включва:

- а) лица, които пътуват безплатно;
- б) лица, които пътуват по тарифа, достъпна единствено за служители на въздушни превозвачи или техни агенти, или командировани служители на превозвачите (напр. резервен екипаж);
- в) деца до 2-годишна възраст, които не заемат отделно пътническо кресло.

V. СИМВОЛИ, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНАТА ФОРМА

Моля, използвайте следните символи при попълването на отчетната форма:

* – звездичка, поставена непосредствено след попълнената цифра, означава, че данните са прогнозни (очаквани);

(blank) – празно поле означава, че категорията не е приложима;

na – от английското „not available” – означава, че данните не са налични.

VI. РЕКВИЗИТИ И СРОКОВЕ

Преди да изпратите попълнената форма в ГД ГВА, моля уверете се, че коректно са попълнени реквизитите в заглавната част на отчетната форма.

Периодичността и сроковете за представяне на Отчетна статистическа форма М са определени в **Приложение № 1** на Наредба № РД-08-20 от 14.01.1999 г. за събиране на статистическа информация за гражданското въздухоплаване в Република България.

При въпроси относно попълването и представянето на отчетната форма можете да се обръщате към отдел “Административно обслужване, статистика и архив” на следните контакти:

Тел: +359 2 937 1017

E-mail: statistics@caa.bg